

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 19. Nescitis &c.. Superbia vitium stultum, homini alienum, vt alæ campanis, Deo execrabile.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](#)

284
¶ 6. 4. 6.

Omnibus de his viae me in mente habeto Deum, & case, ne aliquando peccato confinxis. Cumque illi multa de his persuasisset, adiungit: modica tibi relinque bona, quibus vias, nominatum autem quoddam debitum viri hoc orari Gabel. O quid non possunt in filios parentes, qui cum te vere sunt planula, minimo illos valent negotio recta in viam salutis dirigere: nondum obduratos.

D. Avg.
Lab. 3. C. 6.
¶ 11.
¶ 12.

Laudat Dominum D. Aug. quod ea sit matre in Iucem editus, cuius hac erant prima vota, laetitia & cœs, non ut diues, sed ut boni erueret: Missi maxum tuum de alio, & eruisti animam meam, cum pro me ploraret ad te mater mea, fidelis tua, amplius quam sicut mares corporea suera. De patre acerbè conqueritur, cuius prima erat sollicitudo ut filius viceret nobilis, famus mundi seruus, sagax: Cuius interea non s. ageret id m. pater meus, qualis crederemt ibi, aut quam astus esset, dummodo esset discreta, aut desirius positus à cultura tua Dom. Eadem ratione inquebitur acriter D. Chrysost. in tales, & eiusdem rationes possemus multis parentibus propinquare invectivas. Deinde sic illos redargunt: Perquam iniquum & indegnum est, si filium tuum ad Reginam.

¶ 13.
fe. Tem. 2.
Lib. 3. coh.
tra vitia
perat, vnde
monaff.

Regem introducere, ut ipsius familiarissimum Regem, charissimum Regem, charissimumque constitutas, omnia & facti, & per cricis, cum tantum moliris, nihil penitus, dimitid queri, omittens, aut subito fugiens, non sumus, non percipias, non incommoda, non mortem i. s. am, cæ. Sis vero mili. i.e. celestiumque munitionis optione proposita, non dolias, se & remum fortiorum locum, sicut omnium nouissimum. Responde mihi, quæ filium tuum, tabulam rasam, docuisti? Num illi persuasisti ut aduersa animo perficeret parenti, & nisi calamitantis indulgeret, c. Ipseque temisteret, certo learet se condemnandum? Ut humilitatem sectaretur, superbos enim à Deo ad inferna tartara detruendos? Catus viceret, flammas quæ ppe i. extinguibilem. Deum luxuriosis preparatis supplicium? Opposita omnia: Foriass' ne in quidam (ait) quanam ista justa, nesci.

§. 19. Nescitis &c. sup. rbi vitium statum, homini alienum, usque campaniis, Deo exer-
cibile.

¶ 30. C Onuersus Dominus ad discipulos ait: Ne scis quid petasis, Domine, si te mater rogar. vt quid discipulis respondes? Quia no. In cap. 10 verat (testa D. Hieron.) matrem ad hoc à filii Masi. b. persuasam. Non est qui Deo falsa imponat, nec

laqueos paret; ipse quippe renes pericratatur, oculata retinet, nouit abcondita tenebrarum, intromisit cordis tui recessus manifestat. Ascribit Spiritus S. tanit̄ alomon. n. à Deo dotatum sapientia ut parum esset, quod plantas herbasque nosset oculis patentes, led & vertutes radicum, & quod cumque sunt absconsa & imprensa didici. Si alomonem interroges, quis eum hæc omnia docuit. Responde: Omnium artifices docuit me sapientiam. Si igitur diuina sapientia eius potuit inuenire & invenire illuminate, ut neandum videret herbas & plantas, deforis patulas, sed & ingenij acuminis eisdem caperet absconditas radices, vnde ille germinaret; quanto potiori iure ipsa Diuina sapientia hoc valerit ingenij acuminis, que parum erat, quod actus extremitates, & matris virtutibus, led & penetrabat usque ad intimas cordis ubras, vnde illi enascebantur, ex affectu videlicet ambitione pro filiis, videbat quoque quibus in hac petitione subdolis technis veteratur. Ipsius loquenter D. enim audiamus: Putasne Deus è siti, Hinc ego sum, dicit Dominus, & non Deus de longe, si occulabitur vir in absconditus, & ego non videbo eum, dicit Dominus & Numquid non cœlum & terram ego implo.

Quis dicat, mē sententiā, quod si uile signet Genitium de Lynceo, quo D. Hieron. colorem conuicuit, ex eo quod multa erederent impossibilia, quæ S. Evangelium de Christo predicta, ad in-
cum ita sit, quod talia multa familia, hominibus adhuc in hac vita dignitibus adscriberent adulatores. Erat autem hic Lynceus unus ex illis Argonautis, de quibus Valerius Flaccus qui tam per Lib. 1. ipse ac valebat visu, ut eorum contineat, nubibus ex oculatum codem obtiuu ipsas penetraret nubes, & stellafque certe occultauit: ac terram alpi Quidam, & c. osculet distita centum triginta milia libraribus Gallieis, id est quadraginta tribus nolite tribus horarijs, & existens in Lybia, ex mox quodam detegere ipsam Carthaginem, cuique tandem cladem in portu, cuius naues singulas numeraret. Hoc singulare de eo referunt (ai. D. Hieron.) quod oculis patentes penetraret, & clare digeriret quæ ijs abscondebantur. Hoc, sicut fabulam, credentes infideles de meo homine, quæ tò magis hæc sunt de Christo credenda, qui & homo, & verus Deus est, qui ut talis omnia cognoscit, illisque omnibus intimus adest, quæ esse habent corpori tuo, animæ tuæ, tuisque corporis penetrabilis. Omnia vider, cognoscit omnia, & penetrat uniuersa: Non est quidquam absconditum ab oculis eius. A seculo, & usque in seculum habet resipicit. Discipulus cognitionum, & intentionum 12. corde,

cordis, & nō est illa creatura inuisibilis in corpore eius. testatur Apostolus. Illos corporis tui peruidit paries, illos tuos affectus morulque exteriores, perficit abscondita tui cordis desideria, vota, pextiones, tecum, machinationes. Ne tibi fallax persuaderis, quod alerias ades ingrediens habamone te prætextu. Licitu intentione tibi sibi cognita, te Deus non cognoscit impudicum. Ne tibi hoc subreprat, quod titulu, quod pauperibus subuenias, pro decem ei vendas quod quantum non valet, des verba veritati. Ne tu putaveris, quod i. trans Ecclesiam quasi lucraturus ibilem, intentione tuas harpagines iniuste, te Deo facere imposturam. *Noite errare, Deus non tristiter.* Me, vel alium quemlibet, qui cuncta solius carnis occulis intuenter vales circumvenia, Deum autem minimè. Cum igitur Christus materna diligentia pernaderet radiocem, & filiorum a. bitionam petitionem, illis respondit. *Nescitis, quid peccatis.* Stulta est vestia peccato, paucis verbis, multas committitis ineptias. Verum equidem est paucis his verbis eos multa in concionia ac plane immodelata posse facere.

¶ 31 Primum notari superbia: ubi enim tam impotens rationis quam homo superbie spiritu turpulus, eoque qui eo viisque ascendeat ambitus & nullo iure, nullo merito non minus praevaleat, quam primarias in regno Dei sedes occupare. Est superbia in homine vitium insipiens, ciuilique alienum: *Nos est creatura honestus superbia;* docet Spiritus S. more. *Offro loquitur.* (a) Non sei naturae, non fossoribus chirthece non enim illis conuenient; sic homini non contente superbia: nascitur quippe hac ex rebus eminentioribus, quam nullas, in humana natura reponimus, immo fam misericordia eternaque repletam, testatur Iob: *Homo natus a mundo re brevis et tempore repletus malis misericordiis.* I. epende verbum: *Repleta.* Non dicit implorat, sed Repleta misericordia, vñ hil sit, quod inasnot paciatur misericordia: Intellexus coecus, hebes, ignorans infinita, volutatis debilis, appetitus effrenis, corpus mortorum omnium hospitale, catu mortis lepithrum, anima peccatis repleta: *Repleta est malis anima nostra;* coqueretur David: *Quid ergo superbius tenet opem?* Quod ventus subiunter nubem leuem, qualens virit propheta Ezechiel, eam viquio ad eolum attollat, & stellis quasi coquere, formet tonitrua, fulgura vibet, nemo miratur: est natura quippe subtilioris, partes habet aetas, calidas leues, quas ventus atollit, & ignis accendit. Potro quod molle in terra, lumen obduratum interit, & genacia sustollat quis vidit dominum?

Quod superbia mentem infiger Angelicam, sapientem, pi. Ichram, perfectionibus multigenis absolutum, dicatur inolentius: *In caelum descendam, quid mirum?* Verum si rapiat terra frustum, viles, luctum, hominem abiectum in altum, evixit tollat sublimem, ut primas coelorum sedes auctor petat, nihil stultus. Obscura valde legimus verba: *Va terre cymbalo a'rum &c.* agminis in mare ligatos, & in vasis papry super asperguntur &c. Campana alata, que Ios. multum cum litteris legatos. Ocumemus ac D. Iustinus Maior interpretantur, quod vates loq. auf. eam Synagogam Iudeorum, quia se erant oppositorum, sicut & acerbis oppofuerunt, Evangelice praedicato-
ri, datis litteris per mundum vicerunt. Hoc Lib. 3. r. 12. argumentum exacte prosequitur: noster historio-
graphus M. F. Iohannes de la Fontenelle. *seqq. de-*

Quia igitur vocat ratione Synagogam Gym-
balum alarum? Praetexto Etiologico: *Cedars-*
gui vitium, quod Deus semper in populo suo
detestabat, nempe superbia. Ita Dominus statim ab ipso principi o. Moysi loquitur: *Cerno,*
quod populus iste dure cernicu si. Hoc ei vitium Exod. 32.
afficit, vocat Synagogam, cymbalum alarum. *2.*
Quod alis voler cymbala, aquila, falco, aves, natu-
ra leuiores, & ad aetas superanda pretemptores,
per me dicet, verumtamen campana? quod
illa gratius, ex arte confusa grauiissimo, ut ad
cam in campanili statuendum multa requirantur
brachia, funes nautici, fabrorum industria, hinc
vero etiam campana, peras aera? unde illa
habeat? Nihil tam monstruolum. Quod alis habeat Angelus, quibus ascendat, non miratur,
est ei natura leuis, subtilis, ipsi aquilis mo-
bilior, ipsi ventis celestis: at quod homo,
qui nec ad vnam se potest bonam erigere cogita-
tionem, nisi singulari Dei dono, superbia, at-
que ambitionis aliis uitrum ergattit, hoc ab eius
est natura alienum ac proinde mouit simile re-
putatur.

¶ 32 Ita D. Hieron. intellexit hanc Davidis orationem: *Ab alienis parte seruo ino, legit ipse. A fu-*
perbis. Quia nūl à nostra magis alienum cou-
diuione ipsa superbia. Cetum huc lucem capi-
t illud prophetam Amos pronuntiatum. Audit pro-
pheta Dominum solemni invocando fulminan-
tem: *Iuravit Dominus Deus in anima sua &c.* Amos 3.
Deo ego superbiā invoco. Hoc Deo in mente possumus est (telle). Paulus, quando nullo vult modo deverbō leo dubitari: *Interponat iuramen-*
dam. Modo vult propheta. Deum interponet
tem iuramentum, & hoc per vim suam, hoc
enim significat: *In anima sua.* Hoc est supre-

CC. 3. m. m.

inum omnium iuramentum, quo se potest, ait D[omi]n[u]s: *Vbi sunt omnes, vniuersi ministri, in*
Paulus, D[omi]n[u]s obstringere, scilicet per semetip-
pacu inimice sedibus? Quid laborasti, ut iam
fides? O Sanctissimi Apostoli, si supremo An-
gelo tanto virtu[er]e vertitur illa superbia; quid erit de
vobis temissima f[er]ris hominibus? Et que tu,
ambitiose, superbia, qui nihil tam auxilius que-
*ris quam primas fides necpare, qui viae lacri-*matio, insidias, i[ocund]as opulentias? Necdum*
*discipiulus esse veritas, & cathedras ambis, praefati, Epi copi: Apage: Ne-*cus quid petatis.***

II.

Simili-

cudo.

(a) Se po-

ne dor.

(a) Se po-
ne dor.
Miche. 6.
4.
Ecclesi. 25.
4.
Ser. 2. de
tribus. 5. 2.
Gr. Ser. 4.
S. Bened.
Rio.
Ios. 14.
Dei Maiestati:
Ios. 6. 1.
Ios. 6. 9.
Ios. 6. 10.
T. b. 12. 15.
D. B. R. N.

sumitur metaphoram de mu-
 hile pieb[ea], quae magnam se vult praeferre ac ia-
 state dominam (a) ut autem talis esse videatur
 miram affecta in gestibus, motibus, incellis, co-
 positionib[us], at autem: quam mihi patet naufragium
 talis multieris superbia, & culis inordinatus. Ita
 de homine Dens conqueritur. At ergo Domine
 alia non sunt tibi crimina molestia in iniquitate
 in homine, quæ tibi naufragium paravit grauorem?
 Quæ non adulteria? Quis sanguis compius, quis
 effusus? Amissio. Hæc tamen habent in homine
 quoddam motuum. Carne constat, non miror
 si ad delicias carnisque inlinne ut voluptates.
 Sanguine abundat plumbum, nec inquit, si off-
 ferueret, si ignescat. Inopia laborat, quid mi-
 teris, si manus oculudat pauperibus. Attra-
 meu superbia, quo quæstus vilis homo ad hanc
 in se obiecto militagatur? Nullum inuenies omni-
 no, at magnam humiliandi maiorem: *Humili-*tatio tua in medio tu.* Te ipsum circumspice.
 Ea de causa, hoc p[ro]x[er]e est vitium
 detestandum & abominabile, inquit Sapiens:
Pauperem superbum. De quo se p[ro]testare
 indigen[us] omnibus? Et qui tam pauper, ac
 Jacobus & Iosephus, qui etiam hoc patrum,
 quod possidebant, desiderabant, unde illis nata
 tam superba cogitatio, ut primariasis Deitatem
 nō sibi fides vendicarent? Hoccine postulas?
 Ipsi Luciferi superbia nimia haec erat in coquere
 detestanda.*

Expendit D[omi]n[u]s Bernard. Luciferi superbum,
 dicemus: *Super astra D[omi]ni exaltabo solium meum,*
 simonist, *sedabo in mons testam[entum].* O viuentem super-
 bislime, nihil aliud superest, quam nullo pra-
 millo metio fides persistente, & in monte le-
 dite testamentum? Supremi adstant Angel[us] supe-
 riorum Dei Maiestati: stantes vidit Iosias Seraphi-
 nos: Vidi Dominum sedentem super solium ex-
 ce sum &c. Seraphim stabant super illud &c. Stan-
 tes viri Daniel Angelorum Legiones: *Mille*
Dom. 7. milium milieb[us] ei, & decies centena milia
ro.
Affabam ei. Hoc quoque de se Raphael Ange-
 lis Tobias facebat, qui se ipsum ex hac cir-
 cumstantia, quis esset, indicabat: *Ego sum*
T. b. 12. 15. Raphael Angelus, unus ex septem, qui abamus
D. B. R. N. ante Dominum. Et tu (inquit Bernard.) sis; Ser-

**§. 20. Necf[er]it. Stultitia imputatur, onera pe-
 tere, ad sedendum, ut ipsa regali exprime
 corona, & propinquus Elmetech.**

A Litteram stultie speciem aperimus, onera
 querentes ad sedendum: *Dic ut fedes, Di-*
*gia ares ambis, ut fides? Necf[er]it quid pe-*titus?* Quid esse cogitas? Episcopum, Archiepisco-*patum, Pontificatum, an ut fedeat? quid tibi
 periudates dari, dum tibi conceditur vitis re-*gimen, judicis officium? An ut fedes? Stulta
 nimis est haec opinio. Neuriam, sed ut fides ex-*rectus in pedes, & mille laboribus, cuius mille-*nis preparatum accingas, ut huc illucque discur-*sas opitulos. Explanat D. Bernard. Seraphim
 quoque illas itantes: Et Seraphim stabant, per
 Solus quippe Deus sedebat. Vidi Dominum seden-
 tam. O Magnum Seraphim: Et Baptista erat in
 lucerna ardens & lumen, Non sedet: Amico
 auctor sponsi frat[er]. In gaudio gaudent, proper
 vocem sponsi, frat[er] Ioseph, neque enim arundo
 est ut mox agitata, hoc est, fratre, stabat uicta cru-
 cem, nisi Moys[es] fratris in conspectu eius, frat[er],
 qua amico, frat[er], qui ardenti, & Seraphim
 stare describitur, versus amicos suscitans, qui proceden-
 tur, ibant, non simulauerunt gloriam, sed parat-
 er, sed predictat gratiam, ut & ipse de plemente
 eius accipere meceatur. Lucet ergo Iosannes tan-
 to utique clarus, quanto amplius seruet fiducia Lu-
 ces qui soli iustitia non usurparunt, sed pre-
 sumunt splendorem, non sum ego inquit, Christus, n-
 at si manifeste facit, si dicere videretur, quid ad-
 mirandis intuentes splendorem meum, non sum ego
 sol. O Lucifer locutus! Qui mane oriceris, in
 veritate non fuiisti, quis Seraphim non fuisti? quis
 Seraphim ardens & lucens interpretatur: in vero n-
 erat tibi magna esses quam Lucifer, cecidit ergo Lu-
 cifer, ut fugitur de celo, Seraphim vero stabat super
 illud. Stare Seraphim acomitis, & subveniens in contem-
 platione******